

d) Przy III Stacji powstało w roku 1955 małe muzeum starożytności, założone przez wspomnianego właśnie ks. Pietruszkę. Na razie zebrano tutaj 5 tysięcy eksponatów (jak dzbany, lampki oliwne, ozdoby, sprzęty itp.) oraz blisko 10 tysięcy monet od staro-żydowskich, poprzez rzymskie, greckie, bizantyńskie aż do arabskich i tureckich. Jest także kilkaset książek — zaczątek biblioteki. W ten sposób tworzy się więc ośrodek do studiów archeologicznych, pomocniczy ośrodek nauki dla Polaków w Palestynie.

Jestem przekonany, że każdego Polaka cieszy choćby tych kilka polskich pamiątek w Ziemi Świętej. Na pewno też cieszą one Nestora polskich biblistów, Czcigodnego Autora „Podróży naukowej”, któremu w Dniu Jego Jubileuszu Kapłaństwa wyraził czci, wdzięczności i oddania składa dawny słuchacz Jego wykładów.

Poznań

Ks. MICHAŁ PETER

Carol Meissner OSB, Tyniec

GODZINA BIBLIJNA

KAPŁAŃSTWO

W niniejszym opracowaniu tekst Pisma świętego rozdzielono pięciu aktorom, których partie oznaczone zostały cyframi. Godzina biblijna ma kilka części. Do każdej z nich przygotowuje wprowadzenie czytane przez omentatora. Po odczytaniu tekstów danej części śpiewa się psalm. Psalmi w prostym tonie powinni śpiewać bądź wszyscy uczestnicy podzieleni a dwa chóry, bądź wszyscy uczestnicy na przemian ze śpiewakami. Do tego śpiewu dobrze nadaje się odmiana pierwszego tomu: la,..., do-la-sol-fa a,..., sol-fa-sol-sol. Można również śpiewać melodie ozdobniejsze dołączone do tekstu. W takim przypadku wszyscy uczestnicy godziny biblijnej powinni powtarzać antyfonę po każdym wersecie psalmu śpiewanego przez grupę śpiewaków.

Teksty Nowego Testamentu w przekładzie Ks. Seweryna Kowalskiego, oza cytataami z Listu do Hebrajczyków, które wzięto z przekładu Ks. Stanisława Łacha. Nieliczne cytaty ze Starego Testamentu zaczerpnięte zostały z przekładu Wujka w opracowaniu Ks. Stanisława Stysia TJ (Kraów 1956). Psalmi w tłumaczeniu O. Stanisława Wójcika CSSR. Kantyky Apokalipsy stanowiący zakończenie Godziny biblijnej w tłumaczeniu s. Eugeniusza Dąbrowskiego.

Niniejsza Godzina biblijna została wykonana w roku akademickim 1959—60.

NAJWYŻSZY KAPŁAN NOWEGO PRZYMIERZA

KOMENTATOR: Jedynym i wiecznym kapłanem Nowego Przymierza jest Pan nasz, Jezus Chrystus. Kapłanem jest ten, kto daje ludowi rzeczy Boże z jednej strony, a z drugiej strony jako wzięty z ludzi w ich imieniu składa Bogu dary i ofiary za grzechy. Pan Jezus łącząc w jedności osoby dwie natury — Boską i ludzką jest kapłanem w najbardziej istotny i najdoskonalszy sposób. Ofiara, którą On złożył Bogu Ojcu za grzechy ludzi, ma wartość nieskończoną, powszechną i wieczną.

- 1 LEKTOR: Chrystus nie sam się okrył sławą przez to, iż stał się arcykapłanem, ale ten, który doń powiedział:
- 2 LEKTOR: Synem moim jesteś ty, jam cię dziś zrodził,
- 1 LEKTOR: Jak i w innym miejscu:
- 2 LEKTOR: Tyś jest kapłanem na wieki według obrządku Melchizedecka.
- 1 LEKTOR: On... gdy wykonał wszystko stał się sprawcą zbawienia wiecznego dla wszystkich, którzy go słuchają, nazwany przez Boga kapłanem według obrządku Melchizedecka¹.
- 3 LEKTOR: Ci z synów Lewiego, którzy otrzymują kapłaństwo według Prawa... bez przysięgi stawali się kapłanami. Ten zaś przez przysięgę tego, który doń powiedział:
- 2 LEKTOR: Poprzysiągł Pan, a nie będzie żałował: Tyś jest kapłanem na wieki.
- 3 LEKTOR: O tyle też Jezus stał się poręczycielem lepszego przymierza ...Tamtych wielu było kapłanami, gdyż śmierć nie zezwalała im trwać. Ten zaś ma kapłaństwo nieprzemijające, ponieważ trwa na wieki. Przeto i zbawiać może całkowicie tych, którzy przezeń zbliżają się do Boga, bo zawsze żyje, aby się wstawiać za nich. Takiego bowiem potrzeba nam było kapłana:
- 4 LEKTOR: świętego, niewinnego, nieskalanego, oddzielnego od grzeszników, wywyższonego ponad niebiosy, który nie jest obowiązany jak inni arcykapłani, do składania codziennej ofiary najpierw za swoje grzechy, a potem za grzechy ludu.
- 3 LEKTOR: To bowiem uczynił raz na zawsze ofiarując samego siebie. Prawo bowiem ustanawiało arcykapłanami ludzi obciążonych słabością. Słowo zaś przysięgi złożonej po nadaniu prawa (ustanawia) Syna na wieki doskonałego².
- 4 LEKTOR: (Bo) Chrystus zjawiwszy się jako arcykapłan dóbr przy szłych, przez wyższy i doskonalszy, i nie ręką — to jest nie na tym świecie uczyniony przybytek, ani nie przez krew kozłów i cielców, lecz przez własną krew wszedł raz na zawsze do przybytku, zdobywając wieczne odkupienie.. I dlatego jest pośrednikiem Nowego przymie-

- rza, ażeby przez śmierć, poniesioną dla odkupienia za przestępstwa... otrzymali obietnicę ci, którzy są wezwani do wiecznego dziedzictwa³.
- 3 LEKTOR: Wprawdzie każdy kapłan staje codziennie do wykonania swej służby, wiele razy te same składając ofiary, które żadną miarą nie mogą usunąć grzechów. Ten przeciwnie, ziożywszy raz na zawsze jedną ofiarę za grzechy, zasiadł po prawicy Boga, oczekując tylko, aż nieprzyjaciele Jego staną się podnóżkiem nóg Jego⁴.
- 2 LEKTOR: Jedną bowiem ofiarą udoskonalił na wieki tych, którzy są uświęceni.
- 1 LEKTOR: Mając więc arcykapłana wielkiego, który przeszedł przez niebiosa, Jezusa, Syna Bożego, trwajmy mocno w wyznawaniu wiary. Nie takiego bowiem mamy arcykapłana, który by nie mógł współczuć naszym słabościom, lecz doświadczonego we wszystkim na nasze podobieństwo, z wyjątkiem grzechu⁵.

Spiew psalmu 109

URZĄD KAPŁAŃSKI W KOŚCIELE

- KOMENTATOR: Apostołowie otrzymali od Pana Jezusa władzę i polecenie sprawowania Wieczery Pańskiej, to znaczy przedłużania w czasie i przestrzeni widzialnej ofiary ustanowionej przez Chrystusa. Chrystus, ustanowiwszy widzialną ofiarę, ustanowił również widzialne kapłaństwo. Kapłaństwo to nie jest delegowane od wiernych, lecz łączy się bezpośrednio z kapłaństwem Chrystusa i przedstawia je w żywym znaku. Jest ludzkim narzędziem wiecznego Chrystusa. Jest sakramentem wyciskającym własny charakter i sprawiającym, że otrzymujący go nie tylko biorą udział w kulcie, lecz rzeczywiście sprawują kult we właściwym znaczeniu, bezpośrednio i czynnie, w imieniu Chrystusa.
- 4 LEKTOR: Gdy nadeszła oznaczona godzina, Jezus zajął miejsce za stołem a wraz z nim apostołowie... I rzekł do nich:
- 5 LEKTOR: Gorąco pragnąłem spożywać z wami tę ucztę paschalną, za nim cierpieć będę.
- 4 LEKTOR: Potem wziął chleb i odmówiwszy błogosławieństwo łamał go i podał im mówiąc:
- 5 LEKTOR: To jest ciało moje za was wydane. Czyńcie to na moją pamiątkę⁶.
- 4 LEKTOR: Potem wziął kielich, dzięki czynił i podał go mówiąc:
- 5 LEKTOR: Pijcie z niego wszyscy; bo to jest krew moja, krew Nowego Przymierza, która przelewa się za wielu ludzi na odpuszczenie grzechów⁷.

*Śpiew psalmu 21***URZĄD NAUCZYCIELSKI I PASTERSKI**

KOMENTATOR: Chrystus powierzył apostołom nie tylko urząd kapłański, lecz również nauczycielski i pasterski.

Przypomnijmy sobie sceny powierzenia Apostołom wielkiej misji głoszenia Dobrej Nowiny, kierowania Kościołem, odpuszczania grzechów.

- 2 LEKTOR: A Jezus przybliżył się do nich rzekł do nich te słowa:
- 5 LEKTOR: Dana mi jest wszelka władza na niebie i na ziemi. Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, chrzcząc je w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego, ucząc je chować wszystko, cokolwiek wam przykazałem⁸.
- 2 LEKTOR: I rzekł do nich:
- 5 LEKTOR: Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu. Kto uwierzy i ochrzci się, będzie zbawiony. Lecz kto nie uwierzy, będzie potępiony⁹.
- Kto was słucha, mnie słucha, kto wami gardzi, mną gardzi, kto zaś mną gardzi, gardzi tym, który mnie posłał¹⁰. Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: kto przyjmuje tego, którego ja posyłam, mnie przyjmuje, a kto mnie przyjmuje, przyjmuje tego, który mnie posłał¹¹.
- 2 LEKTOR: Jezus rzekł im ponownie:
- 5 LEKTOR: Pokój wam! Jak Ojciec mnie posłał, tak i ja was posyłam.
- 2 LEKTOR: Mówiąc to tchnął na nich i rzekł im:
- 5 LEKTOR: Weźmijcie Ducha Świętego. Którym odpuścicie grzechy, będą im odpuszczone, a którym zatrzymacie, będą im zatrzymane¹².
- 2 LEKTOR: Zwrócił się Jezus do Szymona Piotra z zapytaniem:
- 5 LEKTOR: Szymonie, Synu Jana! Czy miłujesz mnie więcej niż oni?
- 1 LEKTOR: Tak, Panie, ty wiesz, że cię kocham.
- 5 LEKTOR: Paś baranki moje.
- 2 LEKTOR: Zapytał go powtórnie:
- 5 LEKTOR: Szymonie, synu Jana! Miłujesz mnie?
- 1 LEKTOR: Tak, Panie, Ty wiesz, że cię kocham.
- 5 LEKTOR: Paś owieczki moje.
- 2 LEKTOR: Zapytał go po raz trzeci:
- 5 LEKTOR: Szymonie, synu Jana! Kochasz mnie?
- 2 LEKTOR: Zafrasował się Piotr, ponieważ zapytał go po raz trzeci czy kochasz mnie? — i odrzekł mu:
- 1 LEKTOR: Panie, ty wszystko wiesz, ty wiesz, że cię kocham.
- 5 LEKTOR: Paś owce moje¹³.

KOMENTATOR: Apostołowie mają zawsze żywą świadomość tego, że są posłani, że w imieniu Chrystusa głoszą Jego słowo. Właśnie przepowiadanie żywym słowem jest tym sposobem, jaki Bóg wybrał dla niesienia ludziom Dobrej Nowiny. Wiara szerzy się przez słuchanie słowa.

3 LEKTOR: Jesteśmy posłami Chrystusa. Bóg sam przez nas upomina¹⁴.

1 LEKTOR: Stał (Jezus) wśród nich i pozdrowił ich:...

5 LEKTOR: Tak jest napisane, Mesjasz ma cierpieć, a dnia trzeciego zmartwychwstać. W imieniu tego ma być głoszona pokuta i odpuszczenie grzechów wszystkim narodom, począwszy od Jeruzolimy. Wy jesteście świadkami tych spraw¹⁵.

4 LEKTOR: Pismo... powiada:

1 LEKTOR: Kto weń wierzy, zawstydzon nie będzie..., gdyż każdy kto zwywa imienia Pańskiego zbawion będzie.

4 LEKTOR: Lecz jakże zwywać mogą tego, w którego jeszcze nie uwierzyli. A jak mogą wierzyć w tego, o którym nie słyszeli? I jak słyszeć mogą, jeżeli nikt nie przynosi Dobrej Nowiny? A któż może nieść tę Nowinę, jeżeli nie jest posłany? Bo napisane jest:

1 LEKTOR: Jakże piękne są nogi tych, (którzy pokój głoszą), którzy zwiastują szczęsną Nowinę.

4 LEKTOR: ...A zatem wiara powstaje z przepowiadania, a przepowiadanie dzieje się z rozkazu Chrystusa. Lecz pytam: Czyż go nie słyszeli? Zapewne. Po wszystkiej ziemi rozszedł się ich głos, aż po krańce ziemi ich słowo¹⁶.

Spiew psalmu 18

ANTYFONA: Na całą ziemię głos ich rozbrzmiewa,
po krańce świata ich słowo.

KAPŁAŃSTWO HIERARCHICZNE

KOMENTATOR: Pełnię kapłaństwa dziedziczą po Apostołach biskupi. Mają oni moc przekazywania władzy kapłańskiej ludziom powołanym przez Boga. Biskup udziela święceń kapłańskich wkładając ręce na głowę wybranego, a kapłani zgromadzeni przy biskupie powtarzają ten wymowny gest.

2 LEKTOR: (Paweł i Barnabą) w poszczególnych gminach ustanawiali... wśród modlitw i postów prezbiterów i polecali ich Panu, w którego zresztą już wierzyli¹⁷.

4 LEKTOR: Nie zaniedbuj daru łaski, który jest w tobie. Został ci dany na skutek prorocтва, przez nałożenie rąk kapłańskich¹⁸. Upominam ciebie, roznieć znów dar łaski Bożej, którego udzieliłem ci przez włożenie rąk¹⁹. (A sam) nie nakładaj na nikogo rąk pochopnie²⁰.

*Śpiew psalmu 133***KAPŁAN SŁUGĄ WIERNYCH**

KOMENTATOR: Powołanie do kapłaństwa jest powołaniem do pokornego służenia Bogu i ludziom. Sam Pan Jezus uczy i pokazuje, Apostołom z jaką prostotą trzeba służyć innym.

- 3 LEKTOR: Jezus powstał od wieczerzy, a złożywszy swe szaty wziął prześcieradło i przepasał się nim. Potem nalał wody do miednicy i zaczął uczniom umywać nogi i wycierać je prześcieradłem, którym był przepasany... Kiedy umył im nogi i przywdział swe szaty, zasiadł do stołu i rzekł do nich:
- 5 LEKTOR: Czy rozumiecie co wam uczyniłem?... Jeżeli... ja, Pan i Mistrz, umyłem wam nogi, to i wypowiniście jeden drugiemu nogi umywać. Dałem wam bowiem przykład, byście wy także czynili tak, jak ja wam uczyniłem. Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: sługa nie jest czymś więcej niż pan jego, ani poseł czymś więcej niż ten, który go posłał ²¹.

Ten, który wśród was wielkim być pragnie, niechaj będzie sługą waszym; a kto wśród was pierwszym być pragnie, niechaj będzie waszym niewolnikiem, podobnie jak Syn Człowieczy nie przyszedł aby mu usługiwano, lecz aby sam służył ²².

KOMENTATOR: Apostołowie czują się zawsze sługami Chrystusa, co znajduje wyraz w licznych ich wypowiedziach. Zwłaszcza św. Paweł pamiętając wielką chwilę, jaką przeżył na drodze do Damaszku, i usłyszane od Pana Jezusa słowa, gorąco przejęty jest duchem służby.

- 5 LEKTOR: Podnieś się i stań na nogi, bo na to ukazałem się tobie, aby ustanowić cię sługą i świadkiem tego, co ujrział i co ci jeszcze objawię ²³.
- 2 LEKTOR: Czymże jest Apollos, czymże jest Paweł? Niczym więcej tylko sługami, którzy przywiedli was do wiary.
- 1 LEKTOR: Niechaj zatem ludzie widzą w nas skromne sługi Boże i szafarzy tajemnic Bożych ²⁴.
- 3 LEKTOR: Bóg uzdolnił nas, abyśmy byli sługami Nowego Zakonu... to jest powodem, że nie upadamy na duchu dostąpiwszy z miłosierdzia tego postugiwania... Bo nie głosimy siebie samych, lecz Chrystusa Jezusa jako Pana, sami zaś pragniemy być jedynie sługami waszymi ²⁵.

Śpiew psalmu 115

ANTYFONA: O, Panie, jam jest Twój sługa,
jam Twój sługa, syn Twej służebnicy.

GORLIWOŚĆ PASTERSKA

KOMENTATOR: „Czynność świętą sprawuję przez głoszenie Ewangelii Bożej” — mówi św. Paweł. Kapłaństwo jest wzniosłym urzędem, a im wznioślejszy urząd, tym większa odpowiedzialność. Pamiętamy przecież słowa Pana Jezusa: „Od każdego komu wiele dano, wiele wymagać się będzie, a od tego, komu wiele zlecono, więcej żądać będą”. Sięgnijmy do tych tekstów Pisma świętego, które mówią jakim powinien być kapłan.

Najpierw zwróćmy uwagę na to, co się Bogu nie podoba w ludziach, których powołuje do sprawowania opieki pasterskiej nad współbraćmi, którym powierza troskę o życie duchowe i świętość wiernych.

Wyrzuty, czynione przez proroków pasterzom Starego Zakonu, są niejednokrotnie powtórzone przez Pana Jezusa w stosunku do współczesnych mu pasterzy Izraela, a znajdują swoje odbicie w pouczeniach, jakich apostołowie udzielali pasterzom Nowego Przymierza.

LEKTOR: Biada pasterzom izraelskim, którzy paśli samych siebie. ...Trzody mojej nie paśliście, co niemocnego było nie wzmacnialiście.

LEKTOR: co chorego nie leczyliście... co się oderwało, nie przywiedliście, co było zginęło, nie szukaliście...

LEKTOR: I rozproszyły się owce moje... i rozpierzchnęły się. Błądziły trzody moje... a nie było, kto by szukał, nie było, mówię, kto by szukał²⁶.

LEKTOR: Stróże (Izraela) ślepi wszyscy, nie znający wszyscy, psy nie-me szczekać nie mogące, którzy widzą próżne rzeczy... Pasterze nie mieli zrozumienia, wszyscy na swą drogę się zawrócili, każdy za swym łakomstwem, od najwyższego aż do ostatniego...

LEKTOR: Sprawiedliwy ginie, a nie ma, kto by uważał w sercu swoim²⁷.

LEKTOR: Do was to przykazanie, o kapłani!...

LEKTOR: Wargi kapłana będą strzec umiejętności i o zakon pytać będą ust jego, ponieważ aniołem Pana zastępów jest.

LEKTOR: Ale wy zboczyliście z drogi i zgorszyliście wielu w zakonie, nie strzeżliście dróg moich, a mieliście wzgląd na osobę²⁸.

LEKTOR: W tym czasie przemówił Jezus do... swoich uczniów tymi słowami:

LEKTOR: Na katedrze Mojżeszowej zasiedli uczeni w Piśmie i faryzeusze. Czyńcie wszystko i zachowujcie, co wam mówią, lecz ich uczynków nie naśladowajcie. Bo postępują inaczej, a inaczej uczą²⁹.

LEKTOR: Nie mam... nikogo, kto by był ze mną tak jednej myśli... bo wszyscy inni myślą jedynie o swoich sprawach, a nie o tym, co jest Chrystusa Jezusa³⁰.

1 LEKTOR: Prezbiterom z waszego grona ja, współprezbiter i świadek męki Chrystusowej... daję takie upomnienie: paście trzodę Bożą, która wam podlega, czuwajcie nad nią, nie z przymusu, lecz radośnie, jak Bóg tego żąda: nie dla brudnego zysku, lecz chętnie i ochoczo. Nie rządźcie władczo gminami, lecz stańcie się przykładem dla trzody (z całego serca)³¹.

KOMENTATOR: Wzorem duszpasterskiej gorliwości pozostanie dla nas zawsze św. Paweł. Wymagania jego są ogromne, to prawda. Wskazuje on jednak źródło mocy swojej w słowach: „Wszystko mogę w tym, który mnie umacnia”.

Zasadniczym wysiłkiem duszpasterskim św. Pawła było nie stawiać swoim życiem przeszkód głoszonej przez siebie Nauce. Każdemu kapłanowi mogą dać wiele do myślenia słowa, które Apostoł z takim naciskiem i tyle razy kierował do Kościołów.

3 LEKTOR: Upominam was: stańcie się moimi naśladowcami (tak jak ja jestem naśladowcą Chrystusa). Niech nikt nie szuka własnej korzyści lecz korzyści bliźniego... Postępujcie tak jak ja: staram się dogodzić każdemu we wszystkim, nie szukając własnej korzyści, lecz korzyść wielu, aby osiągnęli zbawienie. Idźcie za moim przykładem, tak jak i ja idę za przykładem Chrystusa³².

4 LEKTOR: Proszę was, bracia, stańcie się podobni do mnie, bo i ja upodobniłem się do was³³. Wstępujcie w moje ślady... i patrzcie na tych, którzy postępują wedle przykładu, jaki w nas macie. Czyńcie to czegoście się nauczyli i co wam przykazałem, co słyszeliście ode mnie i co widzieliście we mnie. A Bóg pokoju będzie z wami³⁴.

2 LEKTOR: Sami dobrze wiecie, jak to winniście wstępować w nasz ślady... We dnie i w nocy pracowaliśmy w trudzie i mozole... z tego względu, by pozostawić wam przykład, który winniście naśladować³⁵.

Spiew psalmu 1

ANTYFONA: Błogosławiony mąż, który nie wchodzi na drogę grzeszników, lecz się kocha w zakonie Pana.

CNOTY KAPŁANA

KOMENTATOR: Cnoty, których wymaga św. Paweł od kapłana są liczne. Źródłem tych wszystkich cnót jest nowe przykazanie zostawione przez Chrystusa: przykazanie miłości.

5 LEKTOR: Dzieci moje!... Przykazanie nowe wam daję: Miłujcie się wzajemnie! Jak ja was umiłowalem, tak macie wy także wzajemnie się miłować. Po tym wszyscy poznają, że jesteście uczniami moimi jeżeli miłość mieć będziecie jedni ku drugim³⁶... Pozostańcie we mn

a ja pozostanę w was... Jesteście przyjaciółmi moimi, jeżeli czynicie to, co wam przykazuję. To przykazuję wam: abyście się wzajemnie miłowali³⁷.

ZDROWA NAUKA I DOBRY PRZYKŁAD

KOMENTATOR: Wielkim kodeksem cnót kapłańskich są listy św. Pawła do umiłowanych uczniów: Tymoteusza i Tytusa. Nie można jednak zapomnieć o tych zaleceniach, które kierują się do wszystkich chrześcijan, a które dotyczą cnót i postawy każdego kapłana.

A oto zalecenia dotyczące nauki i jej strzeżenia, głoszenia słowa Bożego, dawania dobrego przykładu, troski o czystość, pobożność, cierpliwość.

- 4 LEKTOR: Ty... trwaj wiernie przy tym, czego cię nauczono i o czym urobiłeś sobie mocne przekonanie, świadom tego, kto był twym nauczycielem³⁸. Czuwaj nad sobą i nad nauką. Strzeż powierzonego ci skarbu, wzoruj się na usłyszanej ode mnie zdrowej nauce o wierze i miłości, która wypływa z łączności z Chrystusem Jezusem. Strzeż powierzonego ci cennego skarbu z pomocą Ducha Świętego, który w nas mieszka³⁹.
- 2 LEKTOR: Zaklinam cię w obliczu Boga i Chrystusa Jezusa... głoś słowo. Nalegaj w porę i nie w porę. karć, przyganiaj i upominaj, a zawsze z cierpliwością i chęcią pouczenia. Bądź roztropny we wszystkim... wypełniaj swe zadanie i głoś Ewangelię, wywiązuaj się ze swego urzędu⁴⁰.
- 3 LEKTOR: Staraj się okazać w oczach Bożych człowiekiem wypróbowanym, pracownikiem nieustraszoną, który słowo prawdy należycie wyklada. Unikaj światowej i czczej gadaniny⁴¹.
- 1 LEKTOR: Pilnuj czytania, napominania i nauczania, głoś to, co jest zgodne ze zdrową nauką... niech twa mowa będzie zdrowa i bez zarzutu. W nauczaniu okazuj prawość i godność⁴².
- 4 LEKTOR: Dawaj dobry przykład własnym postępowaniem. Bądź przykładem dla wiernych w słowie i w życiu, w miłości, w wierze i czystości. O to dbaj, temu całkowicie się oddawaj, żeby postępy twoje stały się widoczne dla wszystkich... Czyn to z wytrwałością. Tak postępując zbawisz siebie samego oraz tych, którzy cię słuchają⁴³.
- 3 LEKTOR: Uchowaj się w czystości! Strzeż się pożądlivosti wieku młodzieńczego. Ubiegaj się o sprawiedliwość, wiarę (nadzieję), miłość i pokój ze wszystkimi tymi, którzy z czystego serca Pana wzywają⁴⁴.
- 2 LEKTOR: Przyjmuj swoją część cierpienia jako prawy żołnierz Chrystusa Jezusa. Nie wstydź się składać świadectwa Panu naszemu, znosć cierpliwie przykrości⁴⁵.

- 1 LEKTOR: Ćwicz się w pobożności...⁴⁶ O, tak, bogatym źródłem zysku jest pobożność, o ile łączy się z przestawaniem na swoim. Niczego na ten świat nie przynieśliśmy, jako że i nic z niego zabrać nie możemy. Skoro więc mamy się czym pożywić i przydziać, na tym poprzestawajmy.
- 4 LEKTOR: Kto bogactw pragnie, wpada w pokuszenie, w sidła (diabelskie) oraz w liczne bezsensowne a szkodliwe pożądlivości, które pogrążają człowieka w zatracenie i zgubę. Bo przywiązanie do pieniądza jest korzeniem wszelkiego zła... Lecz ty, człowiecze Boży, unikaj tego! A staraj się usilnie raczej o sprawiedliwość, pobożność, wiarę, miłość, cierpliwość i łagodność.
- 1 LEKTOR: Staczaj dobry bój wiary, zdobywaj żywot wieczny, do którego zostałeś powołany. Synu mój, wzrastaj w sile dzięki łasce Chrystusa Jezusa ⁴⁷.

MĘSTWO

- KOMENTATOR: Taka postawa kapłana zrodzi z jednej strony pokorę, a z drugiej strony nieustraszoną odwagę w głoszeniu prawdy.
- 3 LEKTOR: Wszyscy... we wzajemnych stosunkach przyobleczcie się w szatę pokory ⁴⁸.
- 5 LEKTOR: (a) gdy uczyniliście wszystko, co wam rozkazano, mówcie: Jesteśmy sługami nieużytecznymi, wypełniliśmy jedynie naszą powinność ⁴⁹.
- 2 LEKTOR: Niech o was usłyszę, że stoicie w jednym duchu, walcząc jednomyślnie ramię przy ramieniu dla wiary w Ewangelię, w niczym zgoła nie zastraszeni przez przeciwników. Dla nich to jest znakiem zatracenia, dla was zaś zbawienia, a znak ten pochodzi od Boga. Bo dostąpiliście łaski, aby nie tylko wierzyć w Chrystusa, lecz ponadto dla niego cierpieć ⁵⁰.
- 4 LEKTOR: Niech was przed nimi lęk nie ogarnia, gdy grożą. Nie bójcie się... któż miałby wam krzywdę czynić, jeżeli z gorliwością zabiegacie o dobro? A nawet gdybyście z powodu sprawiedliwości cierpieć musieli, błogosławieni jesteście ⁵¹.
- 5 LEKTOR: Powiadam wam, przyjaciółom moim: Nie bójcie się tych, którzy mogą zabić ciało, lecz nic więcej uczynić nie potrafią ⁵². Niech się nie trwożą serca wasze. Powiedziałem wam to, abyście pokój mieli we mnie. Na świecie będziecie musieli cierpieć; ale ufajcie: jam zwyciężył świat ⁵³.

MIŁOSIERDZIE

- KOMENTATOR: Miłość kapłana do powierzonych mu owieczek będzie się przejawiać w szcudroblwym miłosierdziu i w szacunku dla każ-

- dego człowieka, choćby był najuboższy, a w oczach świata nic nie znaczył.
- 1 LEKTOR: Bądźcie miłosierni, tak jak Ojciec wasz jest miłosierny. Dawajcie, a dadzą wam: dobrą miarę, ubitą, potrząsioną i przelewającą się dadzą wam w zanadrze wasze. Bo jaką miarą mierzycie, taką wam odmierzą⁵⁴. Więcej jest błęgiego szczęścia w dawaniu niż w braniu⁵⁵.
 - 2 LEKTOR: Bracia moi, nie chcecie wiary waszej w naszego chwalebego Pana Jezusa Chrystusa godzić z nagannym nawykiem robienia różnic między ludźmi dla zewnętrznych względów. Czyż Bóg nie wybrał właśnie tych, którzy w oczach świata za ubogich uchodzą, aby uczynić ich bogatymi w wierze i dziedzicami królestwa, które przyobiecał tym, co go miłują?
 - 3 LEKTOR: Jeżeli, stosownie do Pisma, wypełniacie królewskie przykazanie:
 - 4 LEKTOR: Będziesz miłował bliźniego twego jak siebie samego,
 - 3 LEKTOR: wówczas postępujecie dobrze. Lecz jeśli w ocenie ludzi przewrotnie zwracacie uwagę jedynie na zewnętrzne pozory, dopuszczacie się grzechu⁵⁶.
 - 2 LEKTOR: Żyćcie jako synowie światłości... i nie miejcie nic wspólnego z niepłodnymi uczynkami zrodzonymi przez ciemność⁵⁷. Tak jak ciało bez duszy jest martwe, tak i wiara bez uczynków jest martwa⁵⁸.
 - 1 LEKTOR: Dzieci moje drogie, nie miłujmy słowami i językiem, lecz czynem i prawdą!⁵⁹

NAGRODA KAPŁANA

- KOMENTATOR: „Ojczy, chcę, aby i ci, których mi dałeś byli ze mną tam gdzie ja jestem, aby oglądali chwałę moją”. Pamiętajmy te słowa modlitwy arcykapłańskiej Pana Jezusa. Każdemu wierzącemu dana jest nadzieja życia wiecznego w królestwie niebieskim. Tej właśnie nadziei apostołem stał się św. Paweł. Tej nadziei apostołem jest każdy kapłan Chrystusowy. Z tej nadziei każdy kapłan może czerpać siły do swych zadań i w tej nadziei z całkowitą ufnością może — jak święty Paweł — czekać kresu życia i radować się nadzieją nagrody za gorliwość apostołską i trudy poniesione dla Chrystusa.
- 4 LEKTOR: Bracia... to jedno czynię: nie troszczę się o to, co leży poza mną, a wpatrzony w to, co przede mną stoi, biegnę naprzód do mety, do niebieskiej nagrody, do której powołał mnie Bóg w Chrystusie Jezusie⁶⁰.
 - 2 LEKTOR: Czas odejścia mego nadchodzi. Do końca potykałem się należycie, dobiegłem do mety, wiary dochowałem. Teraz czeka mnie jedynie wieniec sprawiedliwości, którego użyczy mi Pan, sędzia spra-

wiedliwy, w Dniu Wielkim, nie tylko mnie, lecz wszystkim, którzy z miłością wyczekiwali Jego przyjścia⁶¹.

Śpiew kantyku z Apokalipsy

PRZYPISY

- ¹ Hebr 5,5—6. ² Hebr 7,5. 20—8,2. ³ Hebr 9,11—15. ⁴ Hebr 10,11—14. ⁵ Hebr 4,14—16. ⁶ Łk 22,14—25. ⁷ Mt 26,27—28. ⁸ Mt 28,18—20. ⁹ Mk 16,16—17. ¹⁰ Łk 10,16. ¹¹ J 13,20. ¹² J 20,21—23. ¹³ J 21,15—17. ¹⁴ 2 Kor 5,20. ¹⁵ Łk 24,36.45—48. ¹⁶ Rzym 10,11—18. ¹⁷ Dz 14,22—23. ¹⁸ 1 Tym 4,14. ¹⁹ 2 Tym 1,6. ²⁰ 1 Tym 5,22. ²¹ J 13,4—5.12—16. ²² Mt 20,26—28. ²³ Dz 26,16. ²⁴ 1 Kor 3,5; 4,1. ²⁵ 2 Kor 3,6; 4,15. ²⁶ Ez 34,2—6. ²⁷ Iz 56,10—57,1. ²⁸ Mal 2,1,7—9. ²⁹ Mt 23,1—3. ³⁰ Flp 2,20—21. ³¹ 1 P 5,2—4. ³² 1 Kor 4,16; 10,24.33; 11,1. ³³ Gal 4,12. ³⁴ Flp 3,17; 4,9. ³⁵ 2 Tes 3,7—9. ³⁶ J 13,34—35. ³⁷ J 15,4.14.17. ³⁸ 2 Tym 3,14. ³⁹ 1 Tym 4,16; 6,20; 2 Tym 1,13—14. ⁴⁰ 2 Tym 4,1—2. ⁴¹ 2 Tym 2,15—16. ⁴² 1 Tym 4,13; Tyt 2,1.8.7. ⁴³ Tyt 2,7; 1 Tym 4,12.15.16. ⁴⁴ 1 Tym 5,22; 2 Tym 2,22. ⁴⁵ 2 Tym 2,3.1.8.4.5. ⁴⁶ 1 Tym 4,7. ⁴⁷ 1 Tym 6,6—12. ⁴⁸ 1 P 5,5. ⁴⁹ Łk 17,10. ⁵⁰ Flp 6,36.38. ⁵¹ 1 P 3,13—15. ⁵² Łk 12,4. ⁵³ J 14,1; 16,33. ⁵⁴ Łk 2,26. ⁵⁵ Dz 20,35. ⁵⁶ Jak 2,1; 5,8—9. ⁵⁷ Ef 5,8.11. ⁵⁸ Jak 2,26. ⁵⁹ 1 J 3,18. ⁶⁰ Flp 3,13—14. ⁶¹ 2 Tym 4,6—8.

Tyniec

KAROL MEISSNER OSB

Ks. bp Wincenty Urban

PRÓBA WYJAŚNIENIA POCHODZENIA PONTYFIKAŁU Z R. 1435, PRZECHOWYWANEGO W BIBLIOTECE KAPITULNEJ WE WROCŁAWIU

Rękopiśmienne księgi liturgiczne należą niewątpliwie do ciekawych źródeł badania religijnej przeszłości każdego narodu. W naszym konkretnym temacie chcemy się zająć pontyfikałem z r. 1435.

Pontyfikał stanowi księgę liturgiczną, używaną przy funkcjach biskupich w łączności ze Mszą św.¹ Jest on więc przeznaczony dla biskupów, aby według niego mogli spełniać czynności wynikające z ich urzędu. Księga ta zawiera formuły poświęceń, dokonywanych przez biskupa, szafarstwa sakramentów świętych (bierzmowania, kapłaństwa) i wszelkiego rodzaju konsekracji². Ponieważ księgi liturgiczne Kościoła dają nam najlepsze wyjaśnienia na temat głębi życia wewnętrznego i istoty

¹ Por. A. Sleumer, *Liturgisches Lexikon*, Limburg an der Lahn 1916, s. 245.

² Ant. Nowowiejski, *Wykład liturgii Kościoła katolickiego*, Płock 1905, III, s. 12 i 136.